

**Správa o 24. ročníku celoslovenskej súťaže
Spotrebiteľská výchova žiakov - SPOTREBA PRE ŽIVOT**

Spotrebiteľské správanie sa v posledných desaťročiach začína meniť. Mnohých spotrebiteľov pri nákupe produktov už nezaujíma iba cena, kvalita, či značka, ale aj dopad na život na našej planéte. Zvyšovanie spotreby je stále hodnotené ako prejav úspešnosti človeka a vizitka jeho blahobytu. Mladí ľudia si môžu dovoliť spotrebovať oveľa viac ako ich rodičia, viac nakupujú, viac míňajú na potraviny, kultúru, šport, oddych a cestovanie. Vyšší blahobyt sa deje na úkor znečisťovania životného prostredia, pričom dopad osobnej spotreby sa prejaví v živote mnohých ľudí na rôznych častiach našej planéty.

V príprave náročnej témy žiakom a učiteľom pomáhala Asociácia spotrebiteľských subjektov Slovenska, ktorá vypracovala dva metodické odporúčania. Tridsaťdeväť redakčných rád zo základných a stredných škôl celého Slovenska prijalo výzvu a vytvorilo časopisy na tému **Spotrebiteľ nakupuje ekologicky priateľské produkty a odoláva zavádzaniu**. V časopisoch predstavili nové trendy v environmentálnej výrobe a spotrebe a značky environmentálne vhodný produkt a environmentálna značka EÚ ukázali na výbere konkrétnych produktov. Spotrebiteľov varovali pred nekalými praktikami zavádzania tzv. greenwashingom. Zverejnili, že niektoré spoločnosti označujú svoje produkty ako ekologické, environmentálne šetrné, ekologicky udržateľné, hoci tomu tak v skutočnosti nie je. Správanie spotrebiteľov poznávali prostredníctvom ankiet, dotazníkov, či interview s odborníkmi, predávajúcimi a výrobcami. Poukázali, že zodpovednosť za udržateľnosť spotreby nemajú iba štáty, obce, výrobcovia, ale aj my spotrebiteľia, keď si vyberáme produkty s čo najmenším dopadom na životné prostredie alebo podporujeme výrobcov, ktorí životné prostredie vôbec nechránia.

Znalosť problematiky a kreativitu v tvorbe spotrebiteľských časopisov hodnotila päťčlenná odborná komisia. Členkou komisie bola poslankyňa Národnej rady SR Zita Pleštinská, ktorá skúsenosti s ochranou spotrebiteľov získavala v predchádzajúcom období aj v Európskom parlamente. V rámci hodnotenia konštatovala vysokú odbornú úroveň vytvorených časopisov, ktoré znesú aj najprísnejšie kritériá. V tomto ročníku žiaci zo stredných škôl v Českej republike tvorili vzorový časopis na tému čo číha na spotrebiteľov pri nezodpovednom používaní sociálnych sietí. Protivírusové zdravotné opatrenia bohužiaľ organizátorom na Slovensku nedovolili uskutočniť celoslovenské stretnutie víťazov, ktoré sa každoročne konalo na Červenom Kláštore. Členovia víťazných družstiev zo slovenských škôl sa stretli 24. júna 2021 na online vyhodnotení. V online programe vyhodnotenia súťaže redakčné rady predstavili víťazné časopisy, proces tvorby a problémy chýbajúcich osobných stretnutí ich tvorcov. Zástupca spoločnosti Slovenská Grafia, a.s. predstavil certifikát environmentálnej značky Európskej únie, ktorú spoločnosť získala na reklamné materiály a spravodajské letáky, periodiká, katalógy, letáky a brožúry. Členovia víťazných družstiev boli odmenení vecnými cenami a organizátormi vyzvaní, aby svoje skúsenosti rozširovali, a tak prispeli k podpore uvedomelého spotrebiteľského správania aj ďalších spotrebiteľov.